

# СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Маринченко Є. О. Інновації в галузі сільськогосподарського виробництва: зміст та класифікаційні ознаки. *Науковий журнал «АГРАРНІ ІННОВАЦІЇ»*. «Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України». 2024. № 22. С. 74-80.

2. Маринченко Є. О., Маринченко І. В., Формування професійно-мобільної особистості майбутнього педагога професійного навчання за допомогою інноваційних педагогічних технологій. *Наукові записки*. Серія: Педагогічні науки. Кропивницький: Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка. 2024. № 215 (2024). С. 64-68

3. Маринченко Є. О., Муковоз М. І. Формування творчого потенціалу майбутніх педагогів професійного навчання в контексті сучасного ринку праці. *«Наукові інновації та передові технології»* (Серія «Управління та адміністрування», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Психологія», Серія «Педагогіка»). 2025. № 4 (44) 2025. С. 1302-1311

4. Маринченко Є. О., Ситніков О. М., Галісевич В. Г. Формування професійної компетентності майбутніх педагогів професійного навчання засобами цифрових технологій. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2023.

# REFERENCES

1. Marynchenko, Ye. O., Kucher, O. A., Marushko, P. V. (2023). Vykorystannia mizhdystyplinarykh zvyaziv pid chas formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia [Innovations in agricultural production: content and classification features]. *Innovatsiina pedahohika*. (63). Prychornomorskyi naukovodoslidnyi instytut ekonomiky ta innovatsii. [in Ukrainian]

2. Marynchenko, Ye. O., Sytnikov, O. M., Halisevych, V. H. (2023). Formuvannia profesiinoi kompetentnosti maibutnikh pedahohiv profesiinoho navchannia zasobamy tsyfrovyykh tekhnolohii [Formation of a professionally mobile personality of a future vocational education teacher using innovative pedagogical technologies]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky* (Seriiia «Pedahohika», Seriiia «Psykhologhiia». Seriiia «Medytsyna»). [in Ukrainian]

3. Marynchenko, Ye. O. (2024). Innovatsii v haluzi silskohospodarskoho vyrobnytstva: zmist ta klasyfikatsiini oznaky [Formation of the creative potential of future vocational education teachers in the context of the modern labor market]. *Ahrarni innovatsii*. (22). S. 74–80. Instytut

klimatychno oriientovanoho silskoho hospodarstva Natsionalnoi akademii ahrarnykh nauk Ukrainy. [in Ukrainian]

4. Marynchenko, Ye. O., Marynchenko, I. V. (2024). Formuvannia profesiino-mobilnoi osobystosti maibutnoho pedahoha profesiinoho navchannia za dopomohoiu innovatsiinykh pedahohichnykh tekhnolohii [Formation of professional competence of future vocational education teachers using digital technologies]. *Naukovi zapysky*. Seriiia: Pedahohichni nauky. 215. S. 64–68. Tsentralnoukrainskyi derzhavnyi universytet imeni Volodymyra Vynnychenka. [in Ukrainian]

# ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ

**МАРИНЧЕНКО Євгеній** – доктор філософії, доцент, доцент кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

**Наукові інтереси:** професійна освіта, аграрні технології, методика викладання, інноваційні освітні підходи.

**ГАЛІСЕВИЧ Вадим** – аспірант кафедри професійної освіти та технологій сільськогосподарського виробництва Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка.

**Наукові інтереси:** формування інноваційних і професійно-технологічних компетентностей майбутніх педагогів професійного навчання через інтеграцію теоретичної підготовки, виробничого навчання та сучасних цифрових технологій.

# INFORMATION ABOUT THE AUTHORS

**MARYNCHENKO Yevhenii** – Doctor of Philosophy, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Vocational Education and Technologies of Agricultural Production of Glukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko.

**Scientific interests:** vocational education, agricultural technologies, teaching methods, innovative educational approaches.

**HALISEVYCH Vadym** – PhD student at the Department of Vocational Education and Technologies of Agricultural Production of Glukhiv National Pedagogical University named after Oleksandr Dovzhenko.

**Scientific interests:** formation of innovative and professional and technological competencies of future vocational teachers through the integration of theoretical training, practical training and modern digital technologies.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2025 р.

Стаття прийнята до друку 27.12.2025 р.

УДК 001.102:02: 930.25(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-67-72

**МОРГУН Алла** –

кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4434-4919>  
e-mail: morgunalla56@gmail.com

# ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ АНАЛІТИКО-СИНТЕТИЧНОЇ ОБРОБКИ ІНФОРМАЦІЇ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ФАХІВЦІВ БІБЛІОТЕЧНОЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА АРХІВНОЇ СПРАВИ

Стаття присвячена комплексному аналізу цифрової трансформації аналітико-синтетичної обробки інформації та її впливу на професійну підготовку фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи. У дослідженні підкреслюється, що цифровізація, яка охоплює всі сфери суспільної діяльності, формує нову парадигму роботи з інформацією та зумовлює необхідність глибокої модернізації освітніх програм. Автор наголошує, що традиційні процеси відбору, аналізу, систематизації й узагальнення

даних зазнали суттєвих змін під впливом таких технологій, як штучний інтелект, хмарні обчислення, автоматизовані інформаційні системи та аналіз великих даних. Сучасний інструментарій дає змогу автоматизувати рутинні операції, підвищити точність аналітичних процедур та розширити можливості роботи з великими обсягами інформаційних ресурсів.

Особлива увага приділяється новим вимогам до компетентностей фахівців, серед яких ключовими стають цифрова грамотність, вміння працювати з метаданими, навички програмування, застосування ШІ-інструментів та розуміння етичних і правових аспектів цифрового середовища. Автор підкреслює необхідність доповнення традиційних дисциплін курсами із сучасних ІТ, інформаційної безпеки, роботи з цифровими платформами та сервісами хмарної інфраструктури. Наголошено на важливості розвитку *soft skills* – критичного мислення, комунікації, здатності до безперервного професійного розвитку, адже цифрова трансформація створює динамічне середовище, яке потребує постійної адаптації.

Висвітлюється значення міжнародної інтеграції в підготовці майбутніх фахівців, зокрема через участь у проєктах і програмах, спрямованих на цифровізацію інформаційної інфраструктури. Автор доходить висновку, що ефективна професійна підготовка у сфері бібліотечної, інформаційної та архівної справи можлива лише за умови впровадження міждисциплінарного підходу, інтеграції сучасних цифрових технологій та посилення практичної складової освіти. Цифрова трансформація не лише розширює можливості фахівців, але й вимагає нового мислення, здатності працювати в умовах швидких технологічних змін і відповідати викликам сучасного інформаційного суспільства.

**Ключові слова:** цифрова трансформація, аналітико-синтетична обробка інформації, бібліотечна справа, архівна справа, цифрові компетентності.

**MORHUN Alla –**

Candidate of Philological Sciences, Associate Professor,  
Associate Professor of the Department  
of Hotel-Restaurant and Museum Studies  
of Mukachevo State University  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4434-4919>  
e-mail: [morgunalla56@gmail.com](mailto:morgunalla56@gmail.com)

## DIGITAL TRANSFORMATION OF ANALYTICAL AND SYNTHETIC INFORMATION PROCESSING IN THE PROFESSIONAL TRAINING OF LIBRARY, INFORMATION AND ARCHIVAL SCIENCE SPECIALISTS

*The article provides a comprehensive analysis of the digital transformation of analytic-synthetic information processing and its impact on the professional training of specialists in library, information, and archival studies. The study emphasizes that digitalization, which increasingly penetrates all spheres of social activity, is shaping a new paradigm of information management and requires a fundamental modernization of educational programs. Traditional processes of selecting, analyzing, systematizing, and synthesizing information are undergoing significant changes due to the introduction of artificial intelligence, cloud computing, automated information systems, and big data analytics. These technologies enable the automation of routine tasks, enhance accuracy, and expand opportunities for working with large and diverse information resources.*

*The article highlights the emergence of new competency requirements for future professionals. Essential skills now include digital literacy, proficiency in working with metadata standards, basic programming, operating AI-based tools, and understanding legal and ethical principles of digital information governance. The author argues for the necessity of supplementing traditional academic disciplines with courses in modern information technologies, cybersecurity, digital platforms, cloud services, and data analysis. Equally important is the development of soft skills – critical thinking, communication, creativity, and lifelong learning – which enable specialists to adapt to the dynamic nature of the digital environment.*

*The study also underscores the importance of international cooperation in enhancing professional training quality, particularly through participation in digitalization projects and global educational initiatives. The author concludes that effective preparation of library, information, and archival professionals is possible only through an interdisciplinary approach, integration of advanced digital technologies, and strengthening of practice-oriented training. Digital transformation not only expands the professional capabilities of specialists but also requires new ways of thinking, readiness for continuous learning, and the ability to respond to the challenges of the modern information society.*

**Keywords:** digital transformation, analytical and synthetic information processing, library science, archival science, digital competencies.

**Постановка та обґрунтування актуальності проблеми.** Сучасний етап розвитку інформаційного суспільства характеризується стрімким впровадженням цифрових технологій у всі сфери діяльності, що вимагає якісних змін у професійній підготовці фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи (БІАС). Цифрова трансформація, як комплексний процес інтеграції цифрових технологій у всі сфери людської діяльності, стала визначальним фактором розвитку фахівців зазначеної спеціальності [2]. Ці галузі, що традиційно базуються на аналітико-синтетичній обробці інформації, стикаються з новими викликами та можливостями, які вимагають переосмислення не лише професійних практик, але й системи підготовки фахівців.

Аналітико-синтетична обробка інформації, яка є основою професійної діяльності в цих галузях, зазнає на даний час значних трансформацій

під впливом цифровізації. Цей процес передбачає аналіз, систематизацію, узагальнення та синтез інформації для створення структурованих інформаційних продуктів, таких як бібліографічні описи, бази даних, аналітичні огляди чи реферати [1]. При цьому слід зазначити, що цифрова трансформація не лише змінює інструментарій і методи обробки інформації, але й формує нові вимоги до компетентностей фахівців, що потребує адаптації освітніх програм.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Монографія В.О. Копанєвої являє собою системно-інтеграційну концепцію перетворення бібліотеки у компонент «цифрової науки», тобто спрямований процес трансформації функцій бібліотеки від традиційного сховища інформації до активного учасника дослідницького циклу – від накопичення первинних даних до створення нових знань. Авторка обґрунтовує необхідність інтеграції

інструментів наукової інфраструктури, сервісів обробки даних і міжорганізаційних комунікацій, що має пряме відношення до завдань формування аналітико-синтетичних компетенцій у студентів бібліотечної, інфомпачійної та архівної справи: уміння працювати з великими наборами даних, застосовувати інструменти аналізу та відтворювати результат у вигляді репрезентативних наукових артефактів. Ця праця є теоретичним підґрунтям для розробки навчальних траєкторій, орієнтованих на дослідницьку діяльність бібліотеки як платформи для цифрової науки.

Стаття І. В. Струтинської має важливу термінологічно-методологічну функцію: систематизуються дефініції поняття «цифрова трансформація», виокремлюються різні рівні стейкхолдерів (наука, бізнес, держава). Окрім того у статті продемонстровано, що відсутність уніфікованого дефініційного апарату створює труднощі під час проектування освітніх програм та методик оцінювання цифрової зрілості організацій. Авторка зазначає, що у процесі підготовки кадрів неможливо коректно визначити навчальні результати й критерії оцінювання компетентностей без уніфікованої предметно-термінологічної основи; отже перша практична задача – кодифікація дефініцій і адаптація їх до профілю БіАС.

Позиції, представлені у збірниках та тематичних матеріалах (включно з елементами, присвяченими інформаційним технологіям у суміжних галузях: фізкультура, публічне управління, фінанси), ілюструють мультидисциплінарність підходів до цифрової трансформації. Зокрема роботи щодо цифровізації управління муніципальним майном (Олешко А. А., Павлюк К. М.) демонструють, як цифрові сервіси змінюють практики управління, моделювання процесів, інформаційного обміну та ухвалення рішень – аспекти, релевантні для підготовки фахівців БіАС, які мають опанувати моделі ідентифікації, індексації та міжсистемного зв'язування метаданих у складних цифрових екосистемах. У статті розглянуто організаційні та технічні бар'єри впровадження цифрових інструментів у публічному секторі, що корелює з проблематикою підготовки студентів до роботи в реаліях інтегрованих інформаційних систем.

Міжнародні дослідження (Pereira C. S., Durão N., Moreira F., Veloso B. Pereira et al.) та праці з менеджмент-орієнтованого підходу підтверджують, що цифрова трансформація має одночасно технологічний, організаційний і людський виміри; автори досліджують вплив категорій технологій і перешкод на міжнародну бізнес-діяльність, надаючи емпіричні дані щодо зв'язку розмірів підприємств, секторної специфіки та ефективності цифрових ініціатив. Для освітніх програм БіАС це означає необхідність поєднання технічної частини (ІТ-інструменти, алгоритми обробки даних) з розумінням контексту застосування (галузева специфіка, організаційні процеси, нормативні вимоги).

Праця Lardi K. концентрує увагу на «людській частині» цифрової трансформації: питання зміни організаційної культури, управління змінними компетенціями, опору трансформації та навчання

дорослих. Такий акцент має пряме методологічне значення для підготовки фахівців БіАС: формування рефлексивних, міждисциплінарних і комунікативних навичок, здатності до адаптації в процесах цифрової трансформації, а також уміння проводити трансфер технологічних рішень у контекстах з різними соціально-організаційними вимогами. Включення «людського виміру» у навчальні плани підкреслює необхідність інтеграції модулів з менеджменту змін, етики даних та комунікацій у професійну підготовку.

Сумарна інтерпретація на підставі аналізованих джерел дозволяє сформулювати кілька ключових висновків, релевантних для науки і практики підготовки кадрів БіАС. По-перше, наявні праці конструюють логіку переходу від інструментального опанування засобів (цифровізація) до системного розуміння ролі бібліотеки/архіву як інтегрованої науково-інформаційної інфраструктури (цифрова наука), що вимагає від випускника не лише технічних навичок, але й здатності проектувати інформаційні процеси в межах міжсекторних екосистем. По-друге, у низці робіт фіксується проксі-проблема: існує розрив між загальними концептами цифрової трансформації та їх конкретним педагогічним імплементаційним рішенням для спеціальності БіАС (відсутність стандартних компетентнісних матриць; недостатня кількість кейс-практик). По-третє, міжнародні та прикладні дослідження вказують на необхідність поєднання технологічної, організаційної й гуманітарної складових у навчальному дизайні, зокрема через симуляційні практики, міждисциплінарні проекти та індустріальні стажування.

З методологічної точки зору аналізовані публікації пропонують корисні, але фрагментарні інструменти для побудови освітніх програм: термінологічні кодифікації та концептуальні моделі (Струтинська), системно-інтеграційні архітектури і рольові моделі для бібліотеки як наукової платформи (Копанєва), досвід впровадження цифрових сервісів у адміністративних доменах (Олешко, Павлюк), і менеджмент-орієнтовані рецепти для роботи з людьми в процесі трансформації (Lardi). Прямий емпіричний внесок (кількісні дослідження щодо впливу трансформацій у бізнесі) дає Pereira, проте в аналізованому корпусі бракує ґрунтовних емпіричних досліджень саме з фокусом на навчання аналітико-синтетичної обробки інформації в контексті БіАС (довготривалі інтервенції в навчальних програмах, вимірювання ефективності формованих компетенцій, кейс-контент для архівної/бібліотечної практики).

На основі виявлених закономірностей можна запропонувати практичні орієнтири для подальших досліджень і освітніх змін: поєднувати в навчальних програмах модулі з теорії інформації й даних, практичні лабораторії з DataOps-інструментами та аналітичними платформами, дисципліни з менеджменту змін і етики даних; розробити галузеві компетентнісні матриці, адаптовані до ролей фахівців БіАС у цифрових наукових екосистемах; ініціювати емпіричні проекти з впровадження та оцінки навчальних інтервенцій (пілоти з міжвузівськими лабораторіями, дуальна

освіта з цифровими інституціями). Ці заходи дозволяють заповнити інтелектуальний розрив між загальними моделями цифрової трансформації та їхньою реалізацією у професійній підготовці бібліотечних, інформаційних та архівних фахівців.

Отже, існує міцна концептуальна та міждисциплінарна база для реформування освітньої підготовки в напрямі цифрової науки та аналітико-синтетичної обробки інформації, проте потрібні додаткові прикладні й емпіричні дослідження саме в освітньому полі БІАС для верифікації запропонованих підходів та розроблення операційних навчальних артефактів.

**Мета статті.** У статті розглядається вплив цифрової трансформації на аналітико-синтетичну обробку інформації та її інтеграцію у професійну підготовку майбутніх фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Аналітико-синтетична обробка інформації, що включає відбір, аналіз, систематизацію, узагальнення та синтез даних, є основою діяльності бібліотекарів, архівістів та інформаційних аналітиків [1]. Вона забезпечує створення структурованих інформаційних продуктів, таких як бібліографічні описи, бази даних, аналітичні огляди чи реферати, які є ключовими для забезпечення доступності інформації. У контексті цифровізації ці процеси зазнають значних змін, що обумовлює необхідність адаптації освітніх програм до нових реалій.

Традиційно аналітико-синтетична обробка інформації виконувалася вручну або з використанням обмежених автоматизованих засобів, що вимагало значних часових та людських ресурсів [1]. Сучасні цифрові технології, такі як штучний інтелект, хмарні обчислення, аналіз великих даних (Big Data) та автоматизовані інформаційні системи, радикально трансформують цей процес, підвищуючи його ефективність і відкриваючи нові можливості для аналізу та використання інформації [5].

Важливо зазначити, що цифрова трансформація впливає не лише на технічні аспекти обробки інформації, але й на організацію інформаційних ресурсів. Сучасні бібліотеки та архіви переходять від традиційних каталогів до цифрових репозиторіїв, які забезпечують відкритий доступ до інформації через Інтернет [1]. Це вимагає від фахівців знань у галузі управління цифровими платформами, такими як DSpace чи EPrints, а також умінь працювати з метаданими за стандартами Dublin Core чи MARC. Такі зміни підкреслюють необхідність оновлення змісту професійної підготовки для того, щоб майбутні фахівці мали можливість ефективно працювати в умовах цифрового середовища. Крім того, цифрова трансформація відкриває нові перспективи для аналізу інформації, зокрема завдяки використанню технологій штучного інтелекту, які дозволяють автоматизувати категоризацію документів, аналіз текстів та виявлення прихованих закономірностей [9]. Це вимагає від фахівців не лише технічних навичок, але й розуміння принципів роботи таких систем.

У контексті професійної підготовки фахівців цифрова трансформація ставить перед вищими навчальними закладами завдання перегляду освітніх програм. Традиційні дисципліни, такі як бібліографознавство чи архівознавство, залишаються важливими, але вони мають бути доповнені курсами з інформаційних технологій, програмування, аналізу даних та роботи з цифровими платформами [4]. Наприклад, знання основ програмування на Python чи SQL дозволяє фахівцям створювати скрипти для автоматизації обробки великих масивів даних, що є актуальним для інформаційно-аналітичної діяльності [5]. Крім того, хмарні технології, які стають стандартом для зберігання та обробки інформації, вимагають від фахівців умінь працювати з відповідними платформами, такими як Google Cloud чи Microsoft Azure [2]. Ці зміни зумовлюють необхідність міждисциплінарного підходу до підготовки фахівців, який поєднує традиційні знання з сучасними інформаційними технологіями.

Окрім технічних навичок, цифрова трансформація вимагає розвитку soft skills, таких як критичне мислення, комунікація та здатність до навчання протягом усього життя [10]. У динамічному цифровому середовищі фахівці повинні бути готові постійно оновлювати свої знання, щоб відповідати новим технологічним трендам. Наприклад, впровадження штучного інтелекту в аналітико-синтетичну обробку інформації вимагає від фахівців розуміння етичних та правових аспектів, пов'язаних із захистом даних та авторським правом [6]. Це підкреслює необхідність включення до навчальних програм курсів з інформаційної безпеки, кібербезпеки та правових основ цифрової діяльності, що забезпечить підготовку фахівців до сучасних викликів.

Цифрова трансформація також змінює методи викладання у професійній підготовці майбутніх фахівців. Традиційні лекції та семінари доповнюються інтерактивними формами навчання, такими як проектна діяльність, симуляції та кейс-методи, які дозволяють здобувачам отримати практичний досвід роботи з цифровими технологіями [7]. Наприклад, участь у проектах з оцифрування архівних фондів чи створення цифрових бібліотечних каталогів сприяє формуванню практичних навичок, необхідних для професійної діяльності. Крім того, міжнародна співпраця, зокрема через програми Erasmus+ чи Horizon Europe, дозволяє здобувачам та викладачам обмінюватися досвідом й отримувати доступ до передових практик у сфері цифрової трансформації [9]. Таким чином, цифрова трансформація аналітико-синтетичної обробки інформації формує нові виклики та можливості для професійної підготовки, що вимагає комплексного підходу до оновлення освітніх програм і методів навчання.

Отже, одним з ключових аспектів цифрової трансформації є впровадження автоматизованих інформаційних систем, які значно спрощують процеси аналітико-синтетичної обробки інформації. Наприклад, бібліотечні системи, такі як Koha чи Aleph, дозволяють автоматизувати створення

каталогів, індексування та пошук документів, що дає можливість зменшити час на виконання цих завдань і підвищує їх точність [1]. У архівній справі цифрова трансформація сприяє оцифруванню фондів, створенню електронних архівів і впровадженню систем управління документами, таких як Alfresco чи Documentum, які забезпечують швидкий доступ до архівних матеріалів і полегшують їх обробку [6]. Важливо, що використання технологій аналізу великих даних дозволяє фахівцям проводити глибший аналіз інформації, виявляти приховані закономірності та створювати аналітичні продукти високої якості [5].

Необхідно зазначити, що цифрова трансформація створює динамічне середовище, в якому фахівці повинні постійно оновлювати свої знання, щоб відповідати новим технологічним трендам [10]. Наприклад, використання штучного інтелекту для автоматичного аналізу текстів чи категоризації документів вимагає від фахівців розуміння принципів роботи таких систем і вміння їх застосовувати [9]. Це підкреслює необхідність інтеграції міждисциплінарного підходу в освітній процес, який поєднує інформаційні технології, бібліотечну та архівну справу.

Ще одним важливим аспектом є підготовка фахівців до роботи з етичними та правовими нормами цифрової трансформації. Як правило, оцифрування інформації та її розміщення у відкритих депозитаріях пов'язане з питаннями авторського права, захисту персональних даних і кібербезпеки [6]. Отже, майбутні фахівці повинні бути обізнані з міжнародними стандартами, такими як GDPR, і вміти застосовувати їх у своїй професійній діяльності. Це вимагає включення до навчальних програм курсів з інформаційної безпеки та правових основ цифрової діяльності, що забезпечить підготовку фахівців до викликів сучасного інформаційного середовища.

Також необхідним є розвиток міжнародної співпраці у сфері професійної підготовки. Цифрова трансформація бібліотечної, інформаційної та архівної справи є глобальним явищем, і обмін досвідом з іншими країнами також може сприяти підвищенню якості освіти [9].

На завершення, цифрова трансформація аналітико-синтетичної обробки інформації кардинально змінює професійну підготовку фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи. Вона вимагає інтеграції нових технологій, перегляду освітніх програм, розвитку міждисциплінарного підходу та посилення практичної підготовки. Майбутні фахівці повинні володіти не лише традиційними знаннями, але й навичками роботи з цифровими інструментами, розумінням етичних і правових аспектів, а також готовністю до безперервного навчання. Лише за таких умов професійна підготовка відповідатиме викликам інформаційного суспільства, а фахівці зможуть ефективно виконувати свої функції в умовах цифрової трансформації [10].

Аналітико-синтетична обробка інформації, що включає відбір, аналіз, систематизацію, узагальнення та синтез даних, є основою діяльності бібліотекарів, архівістів та інформаційних аналі-

тиків [1]. Вона забезпечує створення структурованих інформаційних продуктів, таких як бібліографічні описи, бази даних, аналітичні огляди чи реферати, які є ключовими для забезпечення доступності інформації. У контексті цифровізації ці процеси зазнають значних змін, що обумовлює необхідність адаптації освітніх програм до нових реалій.

**Висновки та перспективи подальших розвідок наперед.** Цифрова трансформація аналітико-синтетичної обробки інформації кардинально змінює професійну підготовку фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи, створюючи нові виклики та можливості. Вона вимагає інтеграції сучасних технологій, таких як автоматизовані інформаційні системи, штучний інтелект і хмарні обчислення, у професійну практику та освітні програми. Майбутні фахівці повинні володіти не лише традиційними знаннями з бібліографознавства, архівознавства чи інформаційного менеджменту, але й навичками роботи з цифровими інструментами. Важливим є також розвиток soft skills, що дозволяє фахівцям адаптуватися до динамічних змін у цифровому середовищі.

Етичні та правові аспекти цифрової трансформації стають нормативною частиною професійної підготовки майбутніх фахівців. Включення відповідних курсів до освітніх програм забезпечить їх підготовку до роботи в умовах сучасного інформаційного суспільства. Міжнародна співпраця також відіграє ключову роль у підвищенні якості освіти, надаючи доступ до глобальних практик і технологій.

Таким чином, професійна підготовка фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи має бути орієнтована на міждисциплінарний підхід, що поєднує традиційні знання з сучасними цифровими компетентностями для того, щоб забезпечити їх конкурентоспроможність та здатність відповідати викликам інформаційного суспільства.

#### СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Копанєва В. О. Бібліотека в середовищі цифрової науки: системно-інтеграційна взаємодія. наук. ред. О. С. Онищенко. Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 120 с.
2. Струтинська І. В. Дефініції поняття «цифрова трансформація». *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48-2. С. 91–96.
3. Постова С. Використання сучасних інформаційних технологій у процесі підготовки фахівців. *Матеріали XV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Інформаційні технології в професійній діяльності»* (1 листопада 2022 року, м. Рівне). Рівне. 2022. С. 216–219.
4. Малишевський О. В. Формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів: досвід педагогічних університетів. *Науковий вісник Уманського державного педагогічного університету*. 2018. Вип. 2. С. 45–52.
5. Некрасенко Л. А. Інформаційні системи і технології у фінансах. Фінансові технології як складова цифрової економіки: тенденції в реаліях пандемії COVID-19. Дніпро : ФОП Цьома С. П., 2018. С. 112–120.
6. Олешко А. А., Павлюк К. М. Цифрова трансформація сфери управління комунальним майном міста. *Держава та регіони. Серія: Публічне управління і адміністрування*. 2022. № 3 (77). С. 84–88.
7. Науково-методичні основи використання інфор-

маїїних технологій в галузі фізичної культури і спорту : збірник наукових праць. Харківська державна академія фізичної культури. Харків : ХДАФК, 2020. Вип. 4. 100 с.

8. Економіко-правові та соціально-технічні напрями еволюції цифрового суспільства : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (02 червня 2022 р., м. Дніпро). Дніпро : Університет митної справи та фінансів, 2022. Т. 2. 320 с.

9. Pereira C. S., Durão N., Moreira F., Veloso B. The Importance of Digital Transformation in International Business. *Sustainability*. 2022. № 14. 834. С. 1–26. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14020834>

10. Lardi K. The Human Side of Digital Business Transformation. Wiley. 2022. 240 p. DOI: 10.1002/9781119871040.

## REFERENCES

1. Kopanieva, V. O. (2020). Biblioteka v seredovyskhi tsvyrovoy nauky: systemno-intehratsiina vzaemodiia. nauk. red. O. S. Onyshchenko [Library in the environment of digital science: system-integration interaction. Scientific editor: O. S. Onyshchenko]. Kyiv : Vydavnytstvo Lira-K. 120 s. [in Ukrainian]

2. Strutynska, I. V. (2019). Definitzii poniattia «tsyfrova transformatsiia» [Definitions of the concept of "digital transformation"]. Prychoromorski ekonomichni studii. Vyp. 48-2. S. 91–96. [in Ukrainian]

3. Postova, S. (2022). Vykorystannia suchasnykh informatsiinykh tekhnolohii u protsesi pidhotovky fakhivtsiv [The use of modern information technologies in the process of training specialists]. Materialy KhV Vseukrainskoi naukovy-praktychnoi konferentsii «Informatsiini tekhnolohii v profesiinii diialnosti» (1 lystopada 2022 roku, m. Rivne). Rivne. S. 216–219. [in Ukrainian]

4. Malyševskiy, O. V. (2018). Formuvannia informatsiinoi kompetentnosti maibutnykh vchyteliv: dosvid pedahohichnykh universytetiv [Formation of information competence of future teachers: experience of pedagogical universities]. Naukovyi visnyk Umanskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Vyp. 2. S. 45–52. [in Ukrainian]

5. Nkrashenko, L. A. (2018). Informatsiini systemy i tekhnolohii u finansakh [Information systems and technologies in finance]. Finansovi tekhnolohii yak skladova tsvyrovoy ekonomiky: tendentsii v realiakh pandemii COVID-19. Dnipro : FOP Tsioma S. P. S. 112–120. [in Ukrainian]

6. Oleshko, A. A., Pavliuk, K. M. (2022). Tsvyrova transformatsiia sfery upravlinnia komunalnym mainom mista

[Digital transformation of the city's municipal property management sector]. Derzhava ta rehiony. Seria: Publichne upravlinnia i administruvannia. № 3 (77). S. 84–88. [in Ukrainian]

7. Naukovo-metodychni osnovy vykorystannia informatsiinykh tekhnolohii v haluzi fizychnoi kultury i sportu : zbirnyk naukovykh prats (2020) [Scientific and methodological foundations of the use of information technologies in the field of physical culture and sports: collection of scientific works]. Kharkivska derzhavna akademiia fizychnoi kultury. Kharkiv : KhDAFK. Vyp. 4. 100 s.

8. Ekonomiko-pravovi ta sotsialno-tekhnichni napriamy evoliutsii tsyfrovoho suspilstva : materialy Mizhnarodnoi naukovy-praktychnoi konferentsii (2022). (02 chervnia 2022 r., m. Dnipro) [Economic, legal and socio-technical directions of the evolution of the digital society: materials of the International Scientific and Practical Conference (June 2, 2022, Dnipro)]. Dnipro : Universytet mytnoi spravy ta finansiv. T. 2. 320 s.

9. Pereira, C. S., Durão, N., Moreira, F., Veloso, B. (2022). The Importance of Digital Transformation in International Business. *Sustainability*. № 14. 834. S. 1–26. DOI: <https://doi.org/10.3390/su14020834> [in English]

10. Lardi, K. (2022). The Human Side of Digital Business Transformation. Wiley. 240 p. DOI: 10.1002/9781119871040. [in English]

## ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

**МОРГУН Алла** – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри готельно-ресторанної та музейної справи Мукачівського державного університету.

**Наукові інтереси:** цифрова трансформація аналітико-синтетичної обробки інформації у професійній підготовці фахівців бібліотечної, інформаційної та архівної справи.

## INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

**MORHUN Alla** – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Hotel-Restaurant and Museum Studies of Mukachevo State University.

**Scientific interests:** digital transformation of analytical and synthetic information processing in the professional training of library, information, and archival science specialists.

Стаття надійшла до редакції 15.12.2025 р.

Стаття прийнята до друку 27.12.2025 р.

УДК 37(477)"19/20":070.1(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2026-1-222-72-77

**ПРИБОРА Тетяна** –

кандидат педагогічних наук, доцент,  
доцент кафедри дошкільної та початкової освіти  
Центральноукраїнського державного  
університету імені Володимира Винниченка  
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3508-3382>  
e-mail: pryborat@gmail.com

## АНАЛІТИЧНИЙ ОГЛЯД СТРАТЕГІЧНИХ ДОКУМЕНТІВ ЄС У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ МЕДІАОСВІТИ

У статті представлено аналітичне дослідження стратегічних документів Європейського Союзу, що визначають основні напрями розвитку медіаосвіти. Їх концептуальна основа охоплює три взаємопов'язані напрями: формування критичного мислення і громадянських компетентностей, розвиток безпечного та етичного інформаційного простору та підтримку освітніх інституцій і професійного зростання педагогів.

Нормативно-правову основу становить «Договір про функціонування Європейського Союзу», який визначає правові засади реалізації освітньої політики ЄС. Рекомендації Ради ЄС спрямовують держави-члени на реалізацію політики розвитку основних